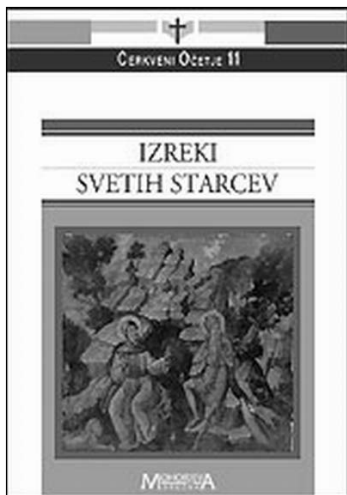

Izreki svetih starcev
 Apophthégmata hagíon
 gerónton,
 Abecedna zbirka,
 prevedla Jasna Hrovat,
 MD Celje 2002

Prevod apoftegem ali izrekov puščavskih očetov (v zbirki Cerkveni očetje), ki ga v našem prostoru z veseljem pozdravljamo, pomembno dopolnjuje seznam slovenskih prevodov zgodnjih krščanskih piscev. Drobna knjižica izrekov z naslovom *Modrost puščave*, ki je izšla v založbi Dravljje leta 1994, namreč še zdaleč ni mogla zadovoljiti pričakovanj tistih, ki so v teh izrekih že našli obilico duhovne hrane in novih uvidov v tisto, kar se skriva za temi kratkimi, a jedrnatimi besedami. Svoj duhovni naboj izražajo izredno neposredno in pristno.

Najprej nekaj besed o sami strukturi te knjige.

Prevod je narejen po grški izdaji *Tò gerontikòn ètoi Apo-*

phthégmata hagíon gerónton, izd. P. V. Páschos, 2. izd. Ate-ne: Astér, 1970.

Za tistega, ki so mu izreki še manj domači, je gotovo dragocen uvod fr. Mirana Špeliča OFM. Tam lahko najde osnovno in tehtno razlago o tej svojski književni zvrsti, značilni za egip-tovsko meništvu v prvih krščan-skih stoletjih. Ker izreki prihajajo iz puščave in meniškega okolja, torej iz sveta, ki nam ni blizu, je gotovo potreben dolo-čen napor, da vstopimo v odnos s temi besedili in v njih najde-mo globoko splošno modrost.

Izreki so bili v prvi fazi ust-no duhovno izročilo, in kasneje zapisano, saj se je sporočilo zde-lo nekomu zelo pomembno. Skozi stoletja so se izreki tudi krajšali ali širili in prilagajali novim okoliščinam. Prenašali jih niso samo menihi, marveč tudi vsi tisti, ki jih je nemir duha vodil na razpotje vsako-vrstnih iskanj. V različnih iz-dajah so skozi zgodovino po-skušali gradivo tudi sistematsko urediti. Tako smo dobili izreke urejene po abecednem redu avtorjev izrekov. Včasih pa so združevali posamezne izre-ke v sistematične zbirke.

V knjigi je v glavnem delu pred nami prevod abecedne zbirke ali alfabatika, kjer si sku-pine izrekov posameznih oč-etov sledijo glede na prvo črko njihovega imena. Pri nekaterih očetih so navedeni osnovni av-tobiografski podatki. Dragocen je tudi dodatek, kjer najdemo po poglavjih razvrščene izreke

grške abecedne zbirke, a uvrš-čene v latinsko sistematsko zbirko, PL 73, 851-1022. Tako lahko z lahkoto najdemo izreke različnih očetov o isti temi. Npr.: O miru srca, O zdržno-sti, O kesanju, O nečistovanju, O razločevanju, itd.

Ob prebiranju tovrstne lite-rature se gotovo pojavi vpraša-nje: Kako jih brati? Kje je ključ za razumevanje? Kako združiti pojmovanje sveta in človeka, kot so ju doživljali pred 1500 leti, z današnjim pogledom sodobne globalizirane družbe?

Naš bralni pristop je v prvi fazi lahko zgolj informativen. V izrekih tako lahko iščemo podatke o načinu življenja pr-vih krščanskih menihov in o potezah njihove miselnosti.

Kdor pa hoče priti globlje, se mora zavedati, da je razume-vanje izreka nujno postavljeno v odnos učitelj-učenec. Beseda je izrečena v odnosu med bolj in manj izkušenim menihom. Vsak izrek je izraz določenega trenutka in vprašanja, kajti očetje so govorili le, če so bili vprašani in je vpraševalec imel resen in čist namen: udejanji-ti v življenju očetovo besedo. Očetov odgovor tudi nikoli ni abstrakten. Ker je konkreten, ni čudno, če nam včasih zveni pretirano in enostransko. Kljub takšnemu izvoru omogočajo univerzalno branje in se približujejo Jezusovim prilikam. Kako je to mogoče? Dejstvo je, da očetova beseda ni njegova. Prejel jo je v dolgih urah mo-litve, posta in bedenja. Ni je

prejel le zase, pač pa za človeka, ki išče pravo pot. Če beseda ne pride, potem oče molči. Izreke je potrebno brati kot evangelije. Z vero v Svetega Duha, ki je navdihoval avtorje. Potrebno je vstopiti v srčiko, v radikalnost evangelija, v noro Kristusovo ljubezen, ki je osvojila te velike borce.

In sploh: Ali ni tisto, kar je najbolj osebno, tudi najbolj splošno in se v globini dotika tudi današnjega človeka? In kdo se ne vsaj včasih bojuje z zavistjo, z žalostjo in solzami, s težavami v molitvi, s pretira-

nimi odvisnostmi in hrepeni po miru srca? Ni čudno, da jih nekateri imenujejo kar "puščavski terapevti", ki so dobro uvideli sodelovanje človeka z Božjo milostjo.

Gotovo pa je potrebno, da tisti, ki želi doumeti sporočilo izrekov, le-te bere počasi in se z njimi dolgo družijo. Vseh ne bo razumel takoj, ampak po daljšem času, tudi ne na površini, ampak v globljih razsežnostih svojega bitja.

K lažjemu razumevanju izrekov prav gotovo pripomore tudi bogato stvarno kazalo in

tako delno nadomešča odsotnost koristnih sprotih razlag v opombah, ki jih sicer lahko najdemo v prevodih nekaterih tujih narodov (Prim. npr. *Vita e detti dei padri del deserto*. Prevod Luciana Mortari. Città Nuova, 1996). Za boljšo predstavljivost in zgodovinski okvir poskrbi seznam krajevnih imen z zemljevidom tistega okolja ter časovna preglednica. Kdor pa se želi še bolj seznaniti s tovrstno literaturo, bo našel izčrpen popis bibliografije.

s. Meta Potočnik, OSU

Spoštovani!

V prejšnji številki Tretjega dneva je po pomoti prišlo do tipkopišne napake v prvem verzu Yeatsove pesmi. Opravičujemo se prevajalcu g. Mihi Pintariču za neljubo pomoto in pesem v celoti ponovno objavljamo.

Uredništvo

W. B. Yeats

Ko stara, siva boš

*Ko stara, siva boš in vsa dremava,
ob ognju kimajoč, to knjigo vzemi
in beri, in se v polsnù v skrivnost odeni,
ki oko ti iskrila je nekoč sanjava.*

*Tvoj smeh prešerni mnogi so ljubili,
in lepoto, iskren, zlagan, je vsakdo snubil,
le eden romarsko ti dušo ljubil
je in časov sled, ki so ti obraz ranili.*

*In sklonjena ob kaminu se predrami
in otožno zamrmraj, kako zbežala
Ljubezen je in jo gor čez hribe ubrala
in skrila lice med milijon zvezdami.*